

Gemeente Loon op Zand

Gladheidbestrijdingsplan 2023-2024

Dit plan is geldig gedurende het hele gladheidseizoen dat start op 30 oktober 2023 en duurt tot en met 31 maart 2024.

1. Voorwoord

Met ingang van het gladheidseizoen 2021-2022 is er een nieuwe periode van start gegaan in de gladheidbestrijding binnen de gemeente Loon op Zand. Er is geïnvesteerd in nieuw materieel waarmee we overgeschakeld zijn van het zogenaamde droog strooien naar nat strooien.

Het materieel is weer onderhouden en zowel onze aannemer als de eigen medewerkers staan weer in de startblokken voor het nieuwe seizoen. Afgelopen jaar hebben we de banden met omliggende gemeenten aangehaald waarbij we elkaar informeren over strooiacties. We hebben inmiddels 2 keer per jaar een overleg om met elkaar te sparren over allerlei zaken rondom de gladheidbestrijding waarbij het doel is om van elkaar te kunnen leren.

2. Inspanningsverplichting

Het is van groot belang dat we onze wegen het hele jaar door veilig en doelmatig kunnen gebruiken. Met name in de winter, tijdens vorst en sneeuwperiodes, zijn de wegen soms moeilijk berijdbaar. Volgens de Wegenwet en de Wegenverkeerswet ligt de zorgplicht voor de wegen bij de wegbeheerder. De wetgever heeft daarbij bepaald dat de wegbeheerder al het redelijke moet doen om gevaar voor de weggebruiker te voorkomen, te beperken of op te heffen.

In de praktijk is het voor de wegbeheerder onmogelijk om gladheid ten allen tijde te voorkomen. Een weggebruiker heeft daarom ook een eigen verantwoordelijkheid. Om aansprakelijkheid voor het ontstaan van schade te voorkomen moet de wegbeheerder kunnen aantonen voldoende inspanning te hebben verricht om gladheid te voorkomen. We hebben kortom een inspanningsverplichting en geen garantieverplichting.

Om aan te tonen dat we als wegbeheerder zorgvuldig hebben gehandeld kunnen we de volgende zorgvuldigheidsrichtlijnen betrachten.

- Jaarlijks vaststellen van een gladheidbestrijdingsplan waarin is aangegeven welke wegen er worden gestrooid en binnen welke tijdspanne een strooiactie moet worden uitgevoerd. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd en vervolgens opnieuw vastgesteld.
- De in dit plan opgenomen routes dienen voldoende uiting te geven aan de prioriteit van de wegen.
- De wegbeheerder dient de weggebruikers voorafgaand aan het gladheidseizoen te informeren over wat de gemeente waar doet aan de bestrijding van gladheid. We doen dit door dit plan en de bijbehorende hoofdroudekaarten te publiceren op de gemeentelijke website.
- Alle relevante informatie rondom uitgevoerde strooiacties wordt vastgelegd in een logboek waarmee kan worden aangetoond dat we naar eer en geweten hebben voldaan aan de in dit plan vastgelegde inspanningsverplichting.

Indien we bij optredende gladheid handelen conform dit vastgestelde plan en onze handelwijze op de juiste wijze documenteren is in vrijwel alle gevallen onze aansprakelijkheid voor schades afgedekt.

3. Geldigheidsduur gladheidbestrijdingsplan

Dit gladheidbestrijdingsplan is geldig gedurende het hele seizoen wat loopt van 30-10-2023 tot en met 31-3-2024.

4. Prioritering wegen en fiets- en voetpaden

Binnen het gemeentelijk wegen, fiets- en voetpaden areaal wordt voor de gladheidbestrijding de onderstaande prioritering toegepast.

- **Hoofdwegen**

Onder de hoofdwegen vallen de doorgaande verbindingswegen en busroutes. Deze wegen hebben de prioriteit hoog en zijn opgenomen in de vaste strooiroutes.

- **Wijkontsluitingswegen**

Uitgangspunt is dat weggebruikers vanuit hun woonomgeving altijd binnen enkele minuten een gestrooide wijkontsluitingsweg moeten kunnen bereiken. Deze wegen hebben de prioriteit hoog en zijn opgenomen in de vaste strooiroutes.

- **Industrieterreinen**

De bereikbaarheid van bedrijven is van het grootste belang voor onze economie. Ontsluitingswegen van onze industrieterreinen hebben daarom de prioriteit hoog en zijn opgenomen in de vaste strooiroutes.

- **Wegen met bijzondere objecten**

Binnen onze gemeenten worden de brandweerkazernes in Loon op Zand en Kaatsheuvel aangemerkt als bijzondere objecten. De wegen waaraan de kazernes zijn gelegen hebben de prioriteit hoog en zijn opgenomen in de vaste strooiroutes. Daarin is tevens opgenomen dat de bijbehorende parkeerterreinen en de opritten van de kazernes standaard worden gestrooid om veilig uitrukken van de brandweer te kunnen garanderen.

Het gemeentehuis in Kaatsheuvel is eveneens als bijzonder object aangemerkt. Om de bereikbaarheid te garanderen is in de vaste strooiroute een looproute over het Anton Pieckplein opgenomen.

- **Fietspaden**

Nagenoeg alle officieel aangemerkte vrij liggende fietspaden binnen de gemeente Loon op Zand zijn opgenomen in de vaste strooiroutes. De enige uitzondering hierop zijn de fietspaden gelegen in het natuurgebied "Loonse en Drunense duinen". Deze fietspaden worden vanuit milieuoogpunt niet gestrooid. Weggebruikers worden gedurende het gladheidseizoen door middel van waarschuwingsborden bij de diverse ingangen van het natuurgebied hiervoor gewaarschuwd.

- **Voetpaden**

De voetpaden binnen onze gemeente zijn niet opgenomen in de vaste strooiroutes. Om gladheid op de voetpaden te bestrijden doen we een beroep op onze inwoners. De gemeente

Loon op Zand plaatst op diverse strategische punten in alle kernen zoutbakken. Inwoners kunnen hieruit strooizout halen voor het strooien van het algemene voetpad voor de eigen deur. De bakken worden regelmatig gecontroleerd en indien nodig bijgevuld. Dit bijvullen gebeurt maximaal 2 keer per dag.

De overige gemeentelijke wegen zijn niet opgenomen in de strooiroutes. In periodes van langdurige gladheid kan worden besloten deze wegen stroever te maken door het strooien van zand. Strooien van zout op vastgereden en bevroren sneeuwpakketten is zinloos en zorgt in de meeste gevallen juist voor meer gladheid (ontdooien van de bovenlaag en vervolgens weer opvriezen). Enige vorm van gladheidsbestrijding op deze wegen wordt pas uitgevoerd als de wegen en fietspaden die tot de vaste strooiroutes behoren voldoende schoon en veilig zijn.

De, op basis van bovenstaande prioriteiten, in de strooiroutes opgenomen wegen en fietspaden worden weergegeven op de bijgevoegde kaarten.

Met de gemeenten Tilburg en Waalwijk zijn om logistieke redenen afspraken gemaakt voor het over en weer strooien van enkele delen van wegen en fietspaden. Hierbij is afgesproken om geen kostenverrekening toe te passen.

5. Soorten gladheid en het voorspellen hiervan

Wintergladheid kan op drie manieren ontstaan:

- Gladheid door winterse neerslag
- Gladheid door bevriezing van natte wegen/fietspaden
- Gladheid door condensatie

Gladheid door winterse neerslag en bevriezing van natte wegen/fietspaden zijn het eenvoudigst te voorspellen en ook voor weggebruikers het meest makkelijk te begrijpen. Gladheid door condensatie is de meest gevaarlijke vorm van optredende gladheid. Lucht bevat een hoeveelheid vocht en op het moment dat die luchtvochtigheid 100 % bedraagt gaat het vocht neerslaan op de ondergrond waaronder wegen en fietspaden. Als de wegdektemperatuur in een dergelijke situatie onder nul is ontstaat er direct gladheid. Dit fenomeen kan zeer plaatselijk en vooral zeer snel ontstaan en is daarom het meest verraderlijk en gevaarlijk.

Om goed te kunnen inspelen op het ontstaan van gladheid zijn gedetailleerde weerberichten noodzakelijk. De gemeente Loon op Zand maakt voor het verkrijgen van die weerberichten gebruik van een meteobureau (Infoplaza) waarmee jaarlijks een contract wordt afgesloten. Het meteobureau maakt voor het opstellen van een gladheidsbericht gebruik van zogenaamde gladheidsmeldsystemen, aangebracht in wegen, om zo accuraat mogelijke voorspellingen op te stellen. Binnen de gemeente Loon op Zand hebben we in 2023 op 2 plaatsen (van Haestrechtstraat en snelfietspad ter hoogte van het eftelinghotel) sensoren laten plaatsen die inzicht geven in de wegdektemperatuur en het geleidingsvermogen. Het geleidingsvermogen geeft weer of er (on)voldoende restzout aanwezig is. Omliggende gemeenten als Tilburg, Dongen, Waalwijk en de Provincie Noord-Brabant beschikken over uitgebreide meetstations waarvan de gegevens meegenomen worden in het door het weerbureau op te stellen gladheidsbericht. In de komende winter wordt er in onze gemeente een

infraroodmeting gedaan voor het bepalen van de koudste plaatsen in onze gemeente. In 2024 wordt er op de koudste plaats een eigen gladheidsmeldsysteem geïnstalleerd zodat we nog adequater worden geïnformeerd en secuurder kunnen handelen.

6. Besluitvorming uitvoeren strooiactie

De beslissing om over te gaan tot een strooiactie wordt genomen door de dienstdoende Coördinator Gladheidsbestrijding. Binnen de gemeente Loon op Zand is er een kwartet mensen dat voldoende is opgeleid om de juiste keuzes te maken.

Het daadwerkelijk uitvoeren van een strooiactie is onder te verdelen in twee categorieën:

- Preventieve strooiacties
- Curatieve strooiacties

Preventieve strooiacties worden uitgevoerd ter voorkoming van mogelijk optredende gladheid. Wanneer vanuit de weerberichten de voorspelling volgt dat het bijvoorbeeld tegen de ochtend glad kan worden kan er bij droog weer besloten worden om in de avonden alvast te strooien zodat gladheid wordt voorkomen. In verreweg de meeste gevallen zal het zo zijn dat voorspellingen met betrekking tot optredende gladheid niet alleen voor onze gemeente gelden maar ook voor de omgeving. De Provincie Noord-Brabant heeft daarom een waarschuwingssysteem waarbij de dienstdoende coördinatoren worden gewaarschuwd als de Provincie Noord-Brabant een strooiactie in gang zet. De inliggende gemeenten volgen vervolgens in vrijwel alle gevallen de Provincie Noord-Brabant en gaan ook over tot het uitvoeren van een preventieve strooiactie. Binnen de gemeente Loon op Zand hebben we als coördinatoren ook de afspraak de Provincie te volgen. Echter blijven er omstandigheden mogelijk waarbij we zelfstandig moeten inspelen op zich voordoende situaties. Een voorbeeld hiervan is dat door een zeer lokale regenbui de hoeveelheid restzout op de wegen in onze gemeente minder is dan in omliggende gemeenten of op de provinciale wegen waardoor wij zelfstandig een strooiactie moeten uitvoeren.

Curatieve strooiacties worden uitgevoerd bij optredende gladheid door winterse neerslag. Ook hier geldt dat de provincie in veel gevallen aangeeft dat zij gaan strooien waarna wij volgen. Zeer lokale neerslag kan er voor zorgen dat we juist wel of juist niet solo een strooiactie moeten uitvoeren.

Naast de weerberichten en adviezen kan de dienstdoende coördinator ook gebruik maken van eigen waarneming. Vanuit de ervaring zijn er diverse punten waar heel vaak als eerste gladheid optreedt (zogenaamde kritieke punten) bij de coördinatoren bekend. Bij twijfel worden deze punten gebruikt voor fysieke controles.

De dienstdoende coördinator zorgt tijdens de strooiacties voor controle op de uitvoering. Indien nodig wordt tijdens de rit de zouthoeveelheid aangepast en of worden weggedeelten voor een tweede maal gestrooid. Controle vindt in elk geval plaats op de in de vorige alinea aangehaalde zogenaamde kritieke punten.

7. Reactietijd na oproep

Binnen de gemeente Loon op Zand worden er vier hoofdroutes gereden. De zogenaamde reactietijd is vastgesteld op één uur. Concreet betekent dit dat uiterlijk een uur nadat de dienstdoende coördinator het uitvoerend personeel op de hoogte heeft gebracht van het opstarten van een strooiactie alle voertuigen beladen de gemeentewerf moeten hebben verlaten.

8. Registratie

Het nieuwe materieel is uitgerust met de meest moderne registratietechnieken. Zaken als start- en eindtijd van de strooiactie, gestrooide hoeveelheid per m², verhouding droog zout en pekkel, gereden route, rijnsnelheden en strooibreedtes worden in het digitale opslagsysteem van de strooiers vastgelegd. Daarnaast noteert de dienstdoende coördinator bij aanvang van een strooiactie ook de oproeptijd, aanvangstijd en eindtijd van de actie, de hoeveelheid te strooien zout die door hem is opgedragen en de reden van de in gang gezette strooiactie. Alle hierboven genoemde informatie wordt door ons gebruikt voor rapportages, het be-/afhandelen van klachten/vragen en eventuele aansprakelijkheidstellingen.

9. Werkwijze en deelnemende partijen

In de basis worden er bij elke strooiactie in totaal 4 hoofdroutes gereden. Er zijn twee fietspadroutes die gereden worden met voertuigen van, en door medewerkers in dienst bij de Gemeente Loon op Zand. Er zijn twee routes wegen die gereden worden met vrachtauto's en medewerkers van de aannemer. Voor komend seizoen is de Firma van Strien uit de Moer de aannemer. De aannemer zorgt verder ook voor de belading van alle strooiers op de gemeentewerf. Het te gebruiken strooi- en schuifmaterieel is eigendom van de gemeente Loon op Zand en is permanent gestationeerd op de Gemeentewerf.

Van alle aan de strooiacties deelnemende medewerkers (aannemer en Gemeente Loon op Zand) wordt geëist dat zij beschikken over een geldig certificaat "Specifieke deskundigheid winterdienst". Dit certificaat toont aan dat de in te zetten medewerkers over voldoende kennis en vaardigheid beschikken voor het rijden met een strooier en het deskundig bedienen van de strooier. Verder wordt de relevante wetgeving op gebied van ARBO gevolgd. De dienstdoende coördinator draagt de verantwoordelijkheid voor de algehele veiligheid tijdens de totale duur van de strooiactie (van oproeptijd tot eindtijd).

Bij het strooien wordt zowel droog zout als pekkelwater gebruikt. Het droge wegeenzout en het pekkelwater worden in het komende gladheidseizoen geleverd door de firma "De Noord Chemicals" uit Ridderkerk.